

Аеромитинг Кечкемет 2010

Импресивни

По броју учесника и квалитету програма овогодишњи аеромитинг у Кечкемету сврстао се у пет највећих у Европи. Разлог за овакав обим манифестације је обележавање стогодишњице војног летења у Мађарској, које се везује за првог мађарског војног pilota Иштвана Петроција. Ове године обележава се и 30 година од првог лета у свемир мађарског космонаута Берталана Фаркаша са свемирском летелицом *сојуз 36*.

Прошлог викенда у Кечкемету је одржан 11. међународни аеромитинг, највећи до сада у Мађарској. На аеромитингу су традиционално наступили и припадници Војске Србије са авионом Г-4 *сујергалеб*.

Аеромитинзи су одавно превазишли ниво државних манифестација и војних јубилеја којима је једини циљ обележавање појединих историјских догађаја већ су то и уносни пословни потези. У прилог томе говори чињеница да је у Кечкемету једнодневна цена улазнице за аеромитинг око 15 евра, а да број посетилаца углавном премашује 100.000 хиљада. Такође, током одржавања аеромитинга, у регион Бач Кишкун слије се на хиљаде страних туриста, о чему сведочи велики број возила са таблицама разних европских држава.

На аеромитингу Кечкемет 2010 учествовало је преко 100 ваздухоплова из 22 државе. Импозантну поставку обележило је присуство скоро свих савремених типова ловаца и вишенаменских борбених авиона: *рафала*, *гриена*, *еурофajшера*, *шорнада*, F-15, F-16, F/A-18, Су-27 и МиГ-29.

Снажан печат комплетном летачком програму дало је и учешће

програм

шест акро-група, што је заиста прави раритет. Поред италијанских Фређе Шриколора (авион МВ-339), Турских звезда (F-5) и хрватских Крила олује (РС-9), који су редовни гости у Кечкемету, први пут су се појавили пољски акро-тим Беле искре (ТС-11 Искра), швајцарски Па-шрол Свис (F-5) и Брајлинг тим (L-39) из Француске, тренутно једина приватна, цивилна акро-група која лети на млазним авионима.

Почетак у облацима

Аеромитинг у Кечкемету се по правилу одиграва два дана. Ове године, метеоролошка ситуација је и првог и другог дана претила да озбиљно поремети летачки програм. Наиме, 7. августа, на дан отварања манифестације, ниска доња база облачности и слаба видљивост практично су паралисали почетак летачког програма. Први гост који се одважио да полети у таквим условима био је швајцарски пилот ловца F/A-18С, а затим је уследио наш овогодишњи представник, потпуковник Саша Ристић на авиону Г-4 сујергалеб!

Након „пробијања леда“, полетео је и домаћи пилот на гриџену, а затим су на срећу великог броја посетилаца облаци почели лагано да се разилазе. Са појавом сунчаних интервала, уследили су и потпуни програми у вертикалној равни са великим оптерећењима, на велику радост љубитеља вратоломија.

Један за другим смењивали су се „громовити“ адути: словачки МиГ-29, румунски МиГ-21 УМ, шпански F/A-18, шведски JAS-39 гриџен, белгијски и холандски F-16 и француски рафал. Премда је сваки од ових програма био импресиван, посебно су се издвојили соло програми румунског пилота на авиону МиГ-21 УМ и Француза на рафалу. Док је први пилот из времешног ловца извлачио задњи атом снаге и аеродинамичке резерве, пркосећи времешности концепције авиона, други пилот демонстрирао је „бруталну“ снагу рафала и очигледан вишак снаге два мотора М88, али и велико лично умеће.

Овогодишњи соло дисплеји борбених авиона остаће упамћени и по честој примени ИС мамаца – односно топлотних „лопти“ које су, иако веома интересантне публици, забрањене на великом броју аеромитинга као пиротехничко средство опасно за публику.

Част хеликоптера и ове године бранили су мађарски Ми-24 и белгијски А-109, као дугогодишње редовне тачке. Мађари су приказали Ми-24 у специјалној шеми фарбања. Овај примерак хеликоптера они у жаргону зову „черике“, што би у буквалном преводу значило мали кљун.

Са транспортним авионом С-27 наступили су Италијани који су и овог пута показали акробатске могућности на којима би позавидели и пилоти

Одбрамбена изложба

Премда је Кечкемет превасходно синоним за ваздухопловну манифестацију, званичници мађарског министарства одбране често користе термин „ваздухопловна и одбрамбена изложба“ јер се на манифестацији излаже практично све наоружање и војна опрема којом располаже мађарска војска, уз учешће представника свих родова и служби. Поред тога, велика пажња посвећена је наоружању, опреми и униформама из мађарске историје, нарочито из периода Аустроугарске.

Мађарски Ми-24 је љубимац домаће публике

мањих клипних авиона. Ваљци и петље са скретањем за 90 степени нагоре били су уобичајени део италијанског перформанса.

Посебну пажњу домаће публике привукла је и премијера стратегијског транспортног авиона С-17 *глоубмастер* са мађарским ознакама. Наиме, три авиона овог типа набављена су за транспортне потребе десет држава НАТОа уз учешће Финске и Шведске, које су заједнички финансирале набавку, одржавање и експлоатацију. Овај међународни програм познат је под називом Strategic Airlift Capability (SAC), а три авиона базирају на аеродрому Папа у Мађарској. Иако заједничка имовина на којој лете интернационалне посаде, авиони носе мађарске војне ознаке.

Демо-тимови

У склопу приказа могућности властитог ваздухопловства и летачког умећа, Холанђани и Белгијанци уместо акро-група поседују тзв. демо-тимове на авионима F-16. Сваке две сезоне смењују се дисплеј пилот и живописна шема фарбања.

Турске звезде су и ове године приказале узбудљив програм

Смена генерација:
JAS-39 у реју пара МиГ-29

Неуобичајени посетиоци били су шпански мираж F-1 и италијански ловац бомбардер AMX, који су учествовали и у летачком делу програма, док су украјински Су-27 и немачки *урофајџери* привлачили посетиоце жељне фотографирања на статичком делу изложбе. Поред њих су се налазили и бугарски и словеначки РС-9, амерички F-15Е, румунски МиГ-21 лансер, немачки *шорнаго*, шпански С-295, украјински Ан-26, словачки МиГ-29 УБ, белгијски F-16...

Статик се ове године одликовао и веома бројним продајним штандовима на којима су представници летачких јединица из различитих земаља продавали најразноврсније сувенире и „милитарије” – укључујући и такве непримерене пикантерије као што су танга гаћице са ознакама јединице, што је, на пример, био случај холандског тима.

На статичком делу изложбе ове године није било српских војних ваздухоплова, али је домаће ваздухопловство представљао београдски аероклуб „Галеб”, који је изложио олдтајмере Г-2 и УТВУ-66.

Пошћуковник Саша Рисџић из Техничког оишћног центра Војске Србије је ућркос лошем времену настћућио мећу првима

Наступ Израелаца

Звезде овогодишњег статичког дела изложбе били су Израелци који су изложили транспортер С-130 херкулес у пратњи два најновија борбена авиона F-16I суфа, за који се сматра да су најнапреднија верзија F-16. И поред присуства великог броја мађарских снага безбедности, Израелци су поред авиона имали и своје посебно обезбеђење.

Појава израелске делегације, предвођене командантом сквадрона F-16I, дошла је само недељу дана након трагедије израелских војника који су погинули на међународној вежби у Румунији услед пада транспортног хеликоптера СН-53.

Учешће шест акро-група такође је био доживљај, посебно због премијерне појаве појединих акро-група у овом делу Европе. Пољски *Искра шим* наступио је са прилично старим школским авионима TS-11 *искра* не изазивајући велику пажњу гледалаца. Сличан случај био је и са Швајцарцима. Иако прецизни и одмерени, Швајцарци из акро-групе *Пајрол Свис* остали су у сенци далеко атрактивнијег програма *Турских звезда* које су летеле на истом типу авиона. Шлаг на тарту изузетног летачког дана био је наступ италијанске групе *Фреће шриколори*, који су показали зашто су вероватно најбоља акро-група на свету.

Летачки програм је затворен занимљивим тактичким приказом мађарске борбене авијације која је *грићене* супротставила старијим ловцима МиГ-29 у симулираној ваздушној борби. С обзиром на брзину којом су *грићени* „савладали” МиГ-29, поједини злуреди посматрачи ову симулацију назвали су „хумористичким” програмом. *Грићени* су такође демонстрирали фиктивно дејство по циљевима на земљи, док су хеликоптерске јединице у сарадњи са специјалним снагама као и обично представиле тактички сценарио спасавања обореног пилота.

Укупним перформансом аеромитинг у Кечкемету и ове године потврдио је високу репутацију међу учесницима али и међу посетиоцима, који ће и наредних година веома радо одлазити на ову манифестацију. ■

Мр Славиша ВЛАЧИЋ
Снимили Димитрије ОСТОЈИЋ
и Славиша ВЛАЧИЋ